

Oikeusministeriö
Viite: VN/24182/2023

Lausunto Eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokielto -arviomuistiosta

Suomen Kennelliitto kiittää oikeusministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto Eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokielto -arviomuistiosta.

Kennelliitto pitää hallitusohjelman tavoitetta selvittää eläinsuojelurikosten rangaistuskäytäntöjä ja parantaa eläinsuojelurikosten valvontaa erittäin hyvänä. Kennelliitto yhtyy hallituksen esityksen 186/2022 ja arviointimuistion näkemykseen: ”Eläinten asema yhteiskunnassa on muuttunut ja eläinten hyvä hyvinvointi koetaan entistä tärkeämmäksi. Eläinten asema on noussut keskeiseksi eettiseksi kysymykseksi, ja yhteiskunta on alkanut ottaa eläinsuojeluasiat entistä vakavammin.”

Kennelliitto kiittää sitä, että nykytilanne on tunnistettu ja eläinsuojelun tilaa yhteiskunnassa halutaan parantaa.

Eläinsuojelurikokset ja niiden rangaistukset

Kennelliitto pitää hyvänä tilannetta, jossa nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa tarvittaessa huomattavasti kovempiakin rangaistuksia eläinsuojelurikoksista.

Kuitenkin tämänhetkinen oikeuskäytäntö, jossa rangaistuksia määrätään pääosin vain rangaistusasteikon lievemmillä tasoilla, on valitettava. Kennelliitto ymmärtää, että käytäntöön vaikuttaminen on hankalaa ja tukee arviointimuistion ajatusta siitä, että eläinsuojelurikosten paheksuttavuutta ja vahingollisuutta vastaavasta rangaistustasosta voitaisiin huolehtia tuomareille ja syyttäjille eläinsuojelurikoksista annettavalla koulutuksella sekä tukemalla heidän erikoistumistaan aiheeseen.

Kennelliitto pitää uskottavana arviointimuistion näkemystä siitä, että rikoslainsäädännön rikoksia ennalta ehkäisevä vaikutus riippuu merkittävästi rangaistusten kovuuden lisäksi myös kiinnijäämisen riskistä ja rankaisemisen todennäköisyydestä. Kuten muistiossa todetaan, niillä saattaa olla käytännössä jopa rangaistustasoa suurempi merkitys.

Kennelliitto kannattaakin voimakkaasti sitä, että eläinsuojelurikoksia tulisi pyrkiä ennaltaehkäisemään tehostamalla valvontaa.

Eläintenpitokiellon pituus

Kennelliitto pitää eläinsuojelurikoksista määrättäviä eläintenpitokieltoja erittäin tärkeänä työkaluna eläinsuojelurikosten rankaisemisessa, ennaltaehkäisemisessä sekä eläinten hyvinvoinnin turvaamisessa.

Kennelliitto kannattaa voimakkaasti arviointimuistion ehdotusta siitä, että rikoslain 17 luvun 23 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että törkeään eläinsuojelurikokseen syyllistynyt henkilö määrättäisiin

aina eläintenpitokieltoon ilman nykyisen kaltaista poikkeusmahdollisuutta, ja että perusmuotoiseen eläinsuojelurikokseen syylistynyt henkilö määrättäisiin eläintenpitokieltoon, jollei kiellon määräämättä jättämiselle ole erityisen painavia syitä.

Kennelliitto kannattaa myös arviointimuistion ehdotusta nostaa määräaikaisen eläintenpitokiellon vähimmäiskestoa rikoslain 17 luvun 23 §:n 3 momentissa kolmeen vuoteen ja törkeästä eläinsuojelurikoksesta määrättävän kiellon vähimmäiskestoa viiteen vuoteen.

Muutos olisi tehokas keino ohjata oikeuskäytäntöä nykyistä pitempiketoisempien kieltojen määräämiseen. Näin Suomen eläintenpitokieltoon määräämiseen käytäntö saataisiin myös samalle linjalle Ruotsin käytännön kanssa.

Eläintenpitokiellon rikkominen

Eläintenpitokiellon noudattamatta jättäminen on valitettava ja vakava ongelma, johon tulisi saada ratkaisuja. Kennelliitto yhtyy arviointimuistion näkemykseen siitä, että eläintenpitokiellon rikkomisen rangaistusasteikon tulisi selvästi osoittaa, kuinka moitittavana yhteiskunta pitää kiellon rikkomista.

Tämän vuoksi Kennelliitto kannattaa arviointimuistiossa ehdotettua vankeusuhan lisäämistä eläintenpitokiellon rikkomista koskevaan rangaistussäännökseen. On tärkeää, että kiellon rikkomisen tilanteissa rangaistusjärjestelmän oikeasuhtaisuutta ja erityisesti rangaistusjärjestelmän uskottavuutta parannetaan. Tähän vankeusuhan lisääminen toisi Kennelliiton näkemyksen mukaan parannusta, kuten myös muistiossa todetaan.

Liitto pitää myös erittäin tärkeänä sitä, että vankeusuhan lisääminen mahdollistaa samalla pakkokeinoja, joilla voidaan tehostaa eläintenpitokieltojen noudattamisen valvontaa. Erityisen tärkeänä Kennelliitto pitää kotietsinnän mahdollistumista tilanteessa, jossa epäillään eläintenpitokiellon rikkomista. Tämä on olennaista erityisesti kotirauhan piirissä elävien lemmikkieläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Rikkomisen rangaistusasteikoksi esitetty taso, eli sakkoa tai vankeutta enintään kuudeksi kuukaudeksi, on kuitenkin Kennelliiton näkemyksen mukaan rikoksen moitittavuuteen nähden melko alhainen. Kennelliitto esittääkin, että vankeustuomion pituus voisi olla ehdotettua pidempikin.

Valvonnan tehostaminen

Kennelliitto pitää eläinsuojeluvalvonnan tehostamista erittäin tärkeänä ja edellyttää, että valvonnan resursseja lisätään merkittävästi ja valvontakäytäntöjä parannetaan. Vain tehokkaalla eläinsuojeluvalvonnalla eläinsuojelurikkomukset voidaan havaita ja niihin puuttua ajoissa.

Resurssien lisäämisen lisäksi Kennelliitto kannattaa valvontatyökalujen parantamista, joista yhtenä esimerkkinä toimii edellisessä kappaleessa todettu kotietsinnän mahdollistuminen rangaistusasteikkoa nostamalla.

Yhteenveto

Suomen Kennelliitto kannattaa lausunnossaan:

- törkeään eläinsuojelurikokseen syyllistyneen henkilön määräämistä aina eläintenpitokieltoon ilman nykyisen kaltaista poikkeusmahdollisuutta,
- perusmuotoiseen eläinsuojelurikokseen syyllistyneen henkilön määräämistä eläintenpitokieltoon, jollei kiellon määräämättä jättämiselle ole erityisen painavia syitä,
- määräaikaisen eläintenpitokiellon vähimmäiskeston nostamista kolmeen vuoteen,
- törkeästä eläinsuojelurikoksesta määrättävän kiellon vähimmäiskeston nostamista viiteen vuoteen,
- vankeusuhan lisäämistä eläintenpitokiellon rikkomista koskevaan rangaistussäännökseen,
- eläintenpitokiellon rikkomisen rangaistuksen enimmäismäärää kovemmaksi kuin muistiossa on esitetty, eli vankeusajan enimmäispituuden säätämistä pidemmäksi ajaksi kuin kuudeksi kuukaudeksi,
- kotietsinnän mahdollistumista eläintenpitokieltojen noudattamisen valvonnassa vankeusuhan rangaistusasteikkoon lisäämisen myötä,
- eläinsuojeluvalvonnan tehostamista esimerkiksi valvonnan resursseja lisäämällä ja valvontakäytäntöjä parantamalla,
- tuomareille ja syyttäjille annettavaa koulutusta eläinsuojelurikoksista sekä heidän tukemistaan aiheeseen erikoistumiseksi.

Helsingissä 10.7.2025

Kimmo Mustonen
Hallituksen puheenjohtaja
Suomen Kennelliitto